

Underlag inför bolagsdialog avseende Norrtåg AB

(ägs till 25 % av Region Västerbotten)

Checklista för Region Västerbotten

Dokument som efterfrågats	Bifogas som bilaga (markeras med kryss)	Ej fastställd ännu/ Kommentar om avvikelse
Bolagets förutsättningar på kort och lång sikt inför bolagsdialog	X	
Årsredovisning	X	
Verksamhetsplan inklusive finansiella mål	X för 2021, samt för 2022-2023	
Internkontrollplan för innevarande år	X för 2021, samt för 2022-2023	
Rapport för internkontrolluppföljning föregående år	X	
Intyg/protokoll eller motsvarande, där det framgår att styrelsen har prövat och intygar att den verksamhet som bedrivits inom bolaget under den period som rapporten avser har bedrivits i enlighet med fastställt kommunalt ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna i bolagsordning	X	
Revisionsrapport	X	
Lekmannarevisionens rapport samt ev bilaga grundläggande granskning eller motsvarande	X	

Sammanfattning

Bolagets förutsättningar på kort och lång sikt – framgångar och utmaningar (se bilaga)

Resandet har i varierande grad återkommit efter pandemin, och är totalt sett i nivå med 2019. Resandet under lov och sommarperioden har varit starkare än innan pandemin medan pendlandet har varit både starkare och svagare än innan pandemin. Norrtåg har haft ett rekordstarkt resande under sommaren 2022. De långsiktiga effekterna av pandemin är svåra att bedöma i nuläget.

Verksamheten ser en positiv, växande, utveckling av behovet av tågresande till följd av en stark utveckling i norra Sverige. Samtidigt är det för tidigt att säga vad den snabba digitaliseringen och förändringen av synen på arbetstider och kontorsarbete innebär för resandet.

Kriget i Europa har främst påverkat tillgången till reservdelar och material till kommande underhåll och upprustning av fordon. Krigets påverkan på energipriser påverkar inte bolaget direkt då elavtalen för tågtrafiken upphandlas på längre perioder. I stället förväntas det ha en positiv effekt för att fler ska välja kollektivt framför egen bil. Bolagets verksamhet påverkas främst då av de generella prisuppgångarna i samhället i stort som även får genomslag på bolagets avtal.

På några års sikt väntar en rad viktiga inriktningsbeslut inför kommande upphandling, utbyggnad av trafik – inte minst med hänsyn till trafikstart på Norrbottenbanan. En framgångsfaktor ligger därför i möjligheten att samla de fyra nordliga regionerna i en gemensam ambition för Norrtågstrafiken.

Bland ekonomiska framgångar och utmaningar nämns att regionernas kostnader för tågtrafiken ökat till följd av pandemins effekter på resandet. Andelen regional medfinansiering väntas minska i takt med att biljettintäkterna ökar. Noteras dock en allmän kostnadsutveckling, ökade kostnader för fordon och en minskad andel statlig medfinansiering som ökar regionernas kostnader. Banarbeten har lett till mindre trafik än planerat.

Fem prioriterade insatser i verksamheten:

1. En fortsatt utveckling av tågtrafiken och kollektivtrafiken som helhet för att matcha behovet av kompetensförsörjning i norra Sverige
2. Utveckling av Norrtåg som samarbetspart och del av arbetet med regional utveckling och näringslivets hållbarhetsarbete
3. Ökat fokus på kvalite, resiliens och robusthet mot klimatförändringens effekter på infrastrukturen
4. Fortsatt fokus på kostnadseffektivitet

Övrigt: Norrtåg lyfter att kollektivtrafiken inte är ett eget verksamhetsområde utan en avgörande del för att klara regionens utmaningar i kompetensförsörjning och tillväxt. Det är av största vikt att fler delar av regionen känner ett ägarskap och ansvar för att utvecklas tillsammans med kollektivtrafiken och inte som separata frågor.

Årsredovisning 2021

Årsredovisning för 2021 har inkommit som redogör för bolagets verksamhet under det gångna året. I årsredovisningen för 2021 informeras om att ett ägarbyte skett i januari 2022 då Region Västerbotten övertog aktierna från Länstrafiken i Västerbotten AB.

Viktiga händelser under 2021 beskrivs: Pandemin med covid -19 har gett fortsatt stora konsekvenser för kollektivtrafiken. Under året har arbetet fortsatt med den nya tågstrategin som ska mynna ut i rapporten Norrtågland 2035 – en tågstrategi. En förankringsdialog har påbörjats med regionerna under hösten 2021, som kommer att fortsätta 2022. Norrtågs bidrag till förbättrad miljö och minskad klimatpåverkan under året 2019 beskrivs.

Väsentliga händelser efter balansdagen: Vy Tåg inkom den 16 december 2021 med en begäran om förhandling av avtalet med hänvisning till väsentligt förändrade förhållanden. Under 2022 har förhandlingarna fortsatt, vid tidpunkten för årsredovisningens upprättande var förhandlingarna fortsatt pågående.

Internkontrollplan, -uppföljning och verksamhetsplan

Verksamhetsplan 2021 har inkommit. Inledningen av året 2022 har präglats av förhandlingar med operatören. Som en följd har verksamhetsplan för 2022-2023 fastställts i november 2022, bifogas. Internkontrollplan 2021 samt internkontrollplan 2022-2023 som fastställts i november 2022 redogör för riskområden med riskbeskrivning och riskbedömning. Konsekvenser beskrivs, liksom planerade åtgärder och ansvarig för respektive risk. Tidplan finns angiven.

I internkontrolluppföljning av internkontrollplan för 2021 lämnas uppgift om status för respektive risk, samt kommentarer till uppföljning – denna skulle dock kunna förtydligas.

Särskild uppföljning av kommunala befogenheter för Norrtåg AB har inkommit.

Revisionsrapport per 2021, lekmanrevisionens granskning inklusive grundläggande granskning 2021

Revisionsrapport per 2021 har inkommit som bilaga till årsredovisning 2021 (se bilaga årsredovisning 2021 med revisionsberättelse).

Till lekmanrevisionens rapport bifogas rapport Grundläggande granskning år 2021 av Norrtåg AB. I den grundläggande granskningen kommenteras bland annat att ägarna bör se över bolagsordning och ägardirektiv.

Rekommendationer som lämnas till styrelsen:

- Följ upp att åtgärderna i handlingsplanen för hantering av allmänna handlingar blir genomförda
- Utveckla metodmässigt internkontrollplanen och uppföljningen av planen
- Se till att styrelsens utvärdering om verksamheten är genomförd i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna omfattar hela verksamhetsåret.